

STORTINGET

Innst. 102 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 4 S (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselforordningen)

Til Stortinget

Sammendrag

Innledning

EØS-komiteen vedtok ved beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 å endre EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold) og vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering) og innlemme europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1009 av 5. juni 2019 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på marked av EU-gjødselvarer, om endring av forordning (EF) nr. 1069/2009 (animalske bi-produkter) og (EF) nr. 1107/2009 (plantevernmidler) og om oppheving av forordning (EF) nr. 2003/2003. Forordningen omtales heretter som gjødselforordningen.

Videre gjelder beslutningen innlemmelse av delegert kommisjonsforordning (EU) 2021/1768 som gjør endringer i gjødselforordningens vedlegg og tre kommisjonsbeslutninger: (EU) 2020/1178, 2020/1184 og 2020/1205, som gjelder henholdsvis Danmarks, Ungarns og Slovakias rett til å ha lavere grenseverdi for kadmium i gjødselvarer. Beslutningen inneholder også en ikke-rettslig forpliktende meddelelse fra Europakom-

misjonen (52021XC0407(04)), som gir veiledning om hvordan utformingen av merkingen på gjødselvarer kan gjøres. Disse rettsaktene er ikke av en slik art at Stortingets samtykke er nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd. Gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning i norsk rett vil ha budsjettmessige konsekvenser. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

I proposisjonens kapittel 2 og 3 redegjør departementet for innholdet i gjødselforordningen. I kapittel 4 omtales EØS-komiteens beslutning. Proposisjonens kapittel 5 omhandler forholdet til norsk rett. Kapittel 6 beskriver de økonomiske og administrative konsekvensene. Konklusjon og tilrådning omtales i kapittel 7.

Beslutningen i EØS-komiteen og gjødselforordningen i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Anniken Huitfeldt, Sverre Myrli, Runar Sjøstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Prop. 4 S (2023–2024)

med forslag om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselordningen).

Komiteen vil understreke viktigheten av at gjødselordningens formål er å bidra til sirkulær økonomi, blant annet gjennom gjenbruk av organisk materiale og plantenæringsstoffer med særlig vekt på fosfor. Komiteen mener forordningen vil være et viktig bidrag til bedre regulering av omsetning av gjødselprodukter.

Komiteen viser til at gjødselordningen skal hindre at enkelte gjødselvarevirksomheter lar seg friste til å blande inn udokumenterbare ingredienser av kategori avfall. Komiteen registrerer at forslaget vil kreve en bedre dokumentasjon, samt at en uavhengig tredjepart-instans skal kunne vurdere produktene og om de kvalifiserer til CE-merket gjødselvare. Komiteen merker seg at forordningen legger opp til valgfrihet for gjødselvareprodusenter. De kan enten produsere i henhold til EU-kravene eller i henhold til nasjonalt regelverk. En tredje mulighet er produksjon i henhold til kravene i et tredjelands nasjonale regelverk.

Komiteen registrerer at Landbruks- og matdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet tilrår at Norge godkjenner EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av europa-parlamentets- og rådsforordning (EU) 2019/1009 av 5. juni 2019 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet EU-gjødselvarer (gjødselordningen). Komiteen registrerer også at Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at gjennomføringen av forordningen vil ha økonomiske konsekvenser for Mattilsynet. Forordningen vil ikke ha økonomiske konsekvenser for gjødselbransjen, bortsett fra at den selv må dekke kostnader til samsvarsvurdering av et teknisk kontrollorgan.

Disse medlemmer viser til at det fortsatt vil være mulig å markedsføre gjødselprodukter etter det

norske regelverket i Norge. Det antas at svært få norske produsenter vil markedsføre etter reglene i gjødselordningen. Dersom norske produsenter vil satse på omsetning i det indre marked, vil imidlertid CE-merking sikre fri markedsadgang til EU/EØS-stater uten at produsentene må oppfylle andre EU/EØS-staters nasjonale regelverk.

Disse medlemmer viser videre til at når gjødselordningen nå også omfatter organisk gjødsel, vil norske aktører få økt konkurranse av importerte produkter. Spesielt gjelder dette for produkter egnet for hagemarkedet og produkter til landbruksmarkedet med begrenset fysisk volum.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler i brev til næringskomiteen:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 4 S (2023–2024) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselordningen). Komiteen har ingen ytterligere merknader.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 77/2023 av 28. april 2023 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2019/1009 om fastsettelse av regler for tilgjengeliggjøring på markedet av EU-gjødselvarer mv. (gjødselordningen).

Oslo, i næringskomiteen, den 30. november 2023

Willfred Nordlund

leder

Per Olav Tyldum

ordfører